
ایده های نوآورانه آموزشی

حمید یزدانی نژاد

دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش هوشبری
دبیر کمیته دانشجویی مرکزی توسعه آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سرفصل های کارگاه:

- حیطه های آموزش پزشکی

- نحوه نگارش ایده های نوآورانه آموزشی

حیطه های آموزش پزشکی:

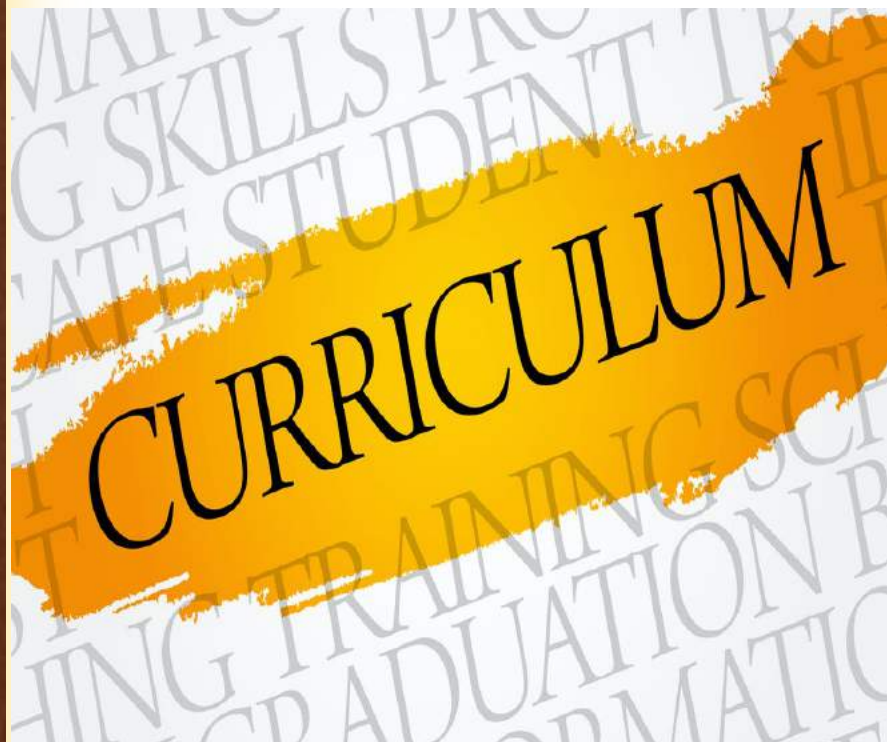
- تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی
- یاددهی و یادگیری
- ارزشیابی آموزشی (دانشجو، هیئت علمی و برنامه)
- مدیریت و رهبری آموزشی
- یادگیری الکترونیک
- طراحی و تولید محصولات آموزشی

تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی

طراحی، تغییرات و ... در جهت ارتقا برنامه و کوریکولوم های آموزشی

مثال:

- طراحی، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی دوره "برنامه ریزی عملیاتی در خانه بهداشت" ویژه بهورزان کارآموز
- اجرا، ارزشیابی و بازنگری کوریکولوم "ترکیبات طبیعی دارویی دریایی" در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته
- توانمندسازی دانشجویان برای مطالعات میان رشته ای از طریق مدارس تابستانی سلامت و دین
- پزشکان سالم (اضافه کردن درس ارگونومی به دوره پزشکی)
- بازنگری جامعه‌هنگر، اجرا و ارزشیابی سرفصل دروس تغذیه دکترای حرفه ای پزشکی و کارشناسی پرستاری با نیازسنجی آموزشی در دانشکده علوم پزشکی آبادان

یاددهی و یادگیری

فرآیند تغییر نسبتاً پایدار رفتار دانشجویان بر اساس تجربه

مثال:

- طراحی بازی اتاق فرار (Escape Room) جهت آموزش مبتنی بر Gamification دانش پزشکی برای دانشجویان مقطع علوم پایه رشته پزشکی
- آموزش اخلاق برای عمل: بازطراحی، اجرا و ارزشیابی درس اخلاق پزشکی براساس رویکردهای ساختگرایی: نیاز امروز برای پزشکان فردا
- طراحی و اجرای فرایند آموزش بین حرفه ای در دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده پزشکی برای اولین بار در کشور
- به کارگیری راهنماهای بالینی پزشک خانواده در کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده: نوآوری در ارتقاء صلاحیت بالینی کارورزان پزشکی

ارزشیابی آموزشی (دانشجو، هیئت علمی و برنامه)

فرآیندی نظامند برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات در جهت بررسی تحقق اهداف و میزان حصول آن ها

مثال:

- ارتقاء سطح آمادگی دانشجویان پرستاری پیش از دوره کارورزی، از طریق طراحی، اجرا و ارزشیابی آزمون گروهی ساختارمند عینی (GOSCE)

- طراحی، اجرا و ارزشیابی فرآیند ارزیابی جامع همتامحور کیفیت تدریس اساتید با بازبینی فیلم تهیه شده از کلاس و ارزیابی طرح درس، اسلاید پاورپونیت و سؤالات آزمون نهایی توسط خود فرد، متخصص آموزش پزشکی و همتایان

- طراحی، اجرا و ارزشیابی، آزمون دانشی دانشجویان پزشکی در دوره بالینی با استفاده از موبایل

مدیریت و رهبری آموزشی

فرآیند کمک و یاری در جهت بهبود آموزش استاد و یا اینکه کمک به ایجاد فرصت های بهتر آموختن و آموزاندن

مثال:

- سامانه "مراد"؛ ابزار مدیریتی برای سنجش روند آموزش
- مرکز هدایت و تعالی آموزشی دانشجویان
- استقرار عملیاتی نظام آموزش پزشکی پاسخگو در آموزش علوم پزشکی کشور
- طراحی نقشه توسعه فردی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی گیلان و اجرا و ارزشیابی اجزاء نقشه
- طراحی، پیاده سازی و ارزشیابی فرایند هم اندیشی و اشتراک گذاری تجارب فردی (هاتف) گامی در جهت توانمندسازی اعضای هیأت علمی

یادگیری الکترونیک

استفاده از پیشرفت های تکنولوژیکی (فناوری اطلاعات و ارتباطات) برای فعال کردن و توانمند کردن افراد در جهت یادگیری فارغ از زمان و مکان است

مثال:

- طراحی، اجرا و ارزشیابی بازی سازی بیماریهای روانی جهت آموزش و یادگیری گروه های کارشناسی در علوم پزشکی
- طراحی و اجرای دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی مجازی: برنامه توانمندسازی مبتنی بر ماژولهای یادگیری آنلاین
- به کارگیری تکنولوژی واقعیت مجازی در آموزش میکروب شناسی
- به کارگیری فن آوری واقعیت مجازی در آموزش مفاهیم روانپزشکی به دانشجویان پزشکی
- بهره برداری از تکنولوژی واقعیت افزوده برای افزایش سطح آموزش در درس بیوشیمی برای دانشجویان رشته تغذیه
- آموزش دانشجویان پزشکی از طریق واقعیت مجازی

طراحی و تولید محصولات آموزشی

طراحی و تولید محصول در جهت ارتقا سیستم آموزشی

مثال:

- بازی هوشمند شبیه سازی طبابت (بهشط)
- تلفیق حوزه پزشکی با الکترونیک جهت استفاده از میز تشریح مجازی به جای استفاده از جسد واقعی
- طراحی، اجرا و ارزشیابی فناوری واقعیت مجازی جهت کاربرد آموزشی طراحی منطقه خنثی و چیدن دندان های مصنوعی برای بیماران پروتز کامل
- شخصی سازی سیستم ارزشیابی پزشکی متناسب با سیستم آموزشی در گردش دستیاران پزشکی مستقل از محدودیت های مکانی و زمانی معمول
- طراحی و تولید تایپودنت ابداعی بدون موم برای آموزش و ارزشیابی ارتودنسی متحرک دانشجویان دوره ی عمومی دندانپزشکی

نحوه نگارش ایده های نوآورانه آموزشی

- عنوان ایده
- نیاز آموزشی مورد نظر و اهداف کاربردی ایده
- مرور تجربیات مشابه
- وجه تمایز و نوآوری ایده حاضر در قیاس با تجربیات مشابه
- گروه مخاطب و سطح آموزشی اجرای ایده
- فرآیند اجرای ایده
- فرآیند ارزیابی موفقیت ایده
- چشم انداز نهایی ایده و قابلیت تعمیم پذیری

عنوان ایده

- ایده باید خلاقانه، تأثیرگذار، جامع (در برگیرنده محتوا ایده) و جذاب باشد.

- بهتر است قواعد کلی عنوان نویسی را رعایت نماید:

(۱) چه کاری می خواهید انجام دهید و چگونه؟ (what)

(۲) گروه هدف شما کیست؟ (who)

(۳) چرا می خواهید این کار را انجام دهید؟ (why)

(۴) کجا می خواهید این کار را انجام دهید؟ (where)

(۵) چه زمانی می خواهید این کار را انجام دهید؟ (when)

انتخاب عنوان

قدم اول

مشاهده سیستم آموزشی و طرح مشکل

مشورت با اساتید و منتورها و فعالین حوزه آموزش

قدم دوم

قدم سوم

بررسی مقالات و پایگاه های داده به خصوص سایت پایگاه های تخصصی آموزشی

بررسی فرآیندهای آموزشی و ایده های نوآورانه آموزشی سال های گذشته

قدم چهارم

پایگاه های اطلاعاتی جامع و تخصصی

تخصصی	جامع
Eric.ed.gov	Pubmed.gov
Medicalteacher.org	Scopus.com
Academic Medicine (journals.lww.com)	Embase.com
Teaching and Learning in Medicine (www.tandfonline.com)	Cochranelibrary.com
Nurse Education Today	

نیاز آموزشی مورد نظر و اهداف کاربردی ایده

- احساس نیاز و پاسخگویی به آن

- ✓ نقص، نیاز و مشکل سیستم آموزشی (چرایی نیاز به تغییر)

- ✓ نحوه پاسخگویی به مشکل

- اهداف کاربردی

- ✓ نتایج حاصل از عملی شدن ایده

- ✓ قابل اندازه گیری بودن (مستقیم و غیر مستقیم)

مرور تجربیات مشابه

- سرچ در پایگاه های معتبر
- محصول، فرآیند اجرا شده، مقاله و ...
- تشابه: نیاز هدف و یا فرآیند اجرایی
- داخلی و خارجی
- خارج از حوزه علوم پزشکی: علوم پایه و مهندسی و حوزوی
- رفع کاستی ها و اشتباهات مطالعات دیگران و عدم درگیری با آن ها

وجه تمایز و نوآوری ایده حاضر در قیاس با تجربیات مشابه

• چرا ایده خود را نوآورانه می دانید؟

وجود شباهت زیاد با فرآیندهای
گذشته

تغییرات در جهت بهره وری و ارتقا

تغییرات با تمرکز بر محیط و امکانات اعم از: نوآوری در
استفاده بهینه از منابع انسانی و مادی، زمان بندی های
کارآمدتر، استفاده از ابزارهای نوآورانه در فرآیند آموزش و...
(نوآوری عمدتاً در فرآیند اجرای ایده)

ایده نوآورانه آموزشی

گروه مخاطب و سطح آموزشی اجرای ایده

- گروه مخاطب اصلی
- گروه ذی نفعان مستقیم و غیر مستقیم
- جایگاه آکادمیک (مدیر گروه، معاونین آموزشی، سایر معاونین)
- سطح اجرای ایده (کلاس، مقطع، رشته و...)

فرآیند اجرای ایده

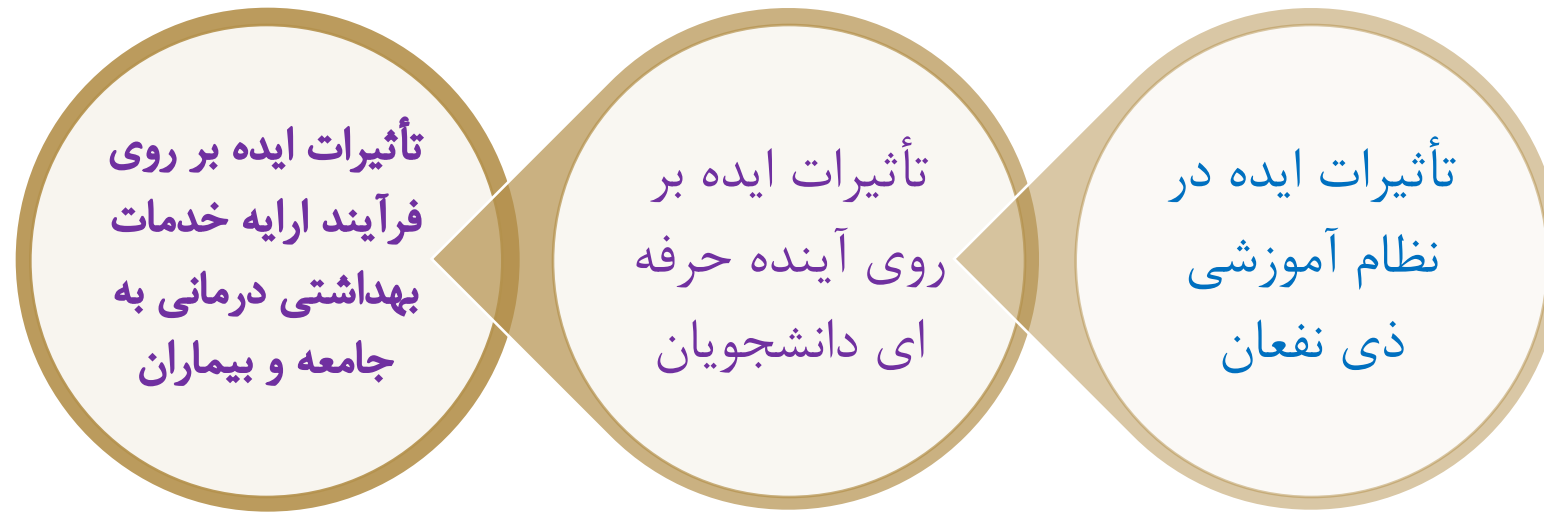
به صورت گام به گام و به قابل فهم ترین شکل ممکن بیان گردد

فرآیند ارزیابی موفقیت ایده

- بررسی موفقیت و عدم موفقیت ایده (دست یابی به اهداف مدنظر)
- روش انجام ارزیابی (نحوه اجرا، زمان بندی (فاز بندی))
- ابزاری های ارزیابی (میزان مشارکت، رضایتمندی، میزان توانمندی و یادگیری، میزان تغییر رفتار و...)

چشم انداز نهایی ایده و قابلیت تعمیم پذیری

دارا بودن انعطاف پذیری
در اجرا در شرایط مختلف
(بومی سازی)

قابلیت تکرارپذیری و
تعمیم پذیری

پایان....

ممنون از توجه شما عزیزان